

بهش: کارگێری ریکخواوه گهشتیاریهکان
کۆلیژ: کارگێری و ئابووری
زانکۆ: سه لاهه دین-ههولێر
بابهت: بهرپوهبردنی ستراتیژی گهشتیاری
پهرتووکی کۆرس: قوناعی چوارهم
ناوی مامۆستا: د.هۆشمه ند رفیق ابراهیم
سالی خویندن: 2024-2023 / سمستهری دووهم- به هاره

په‌رتووی کۆرس / Course Book

1. ناوی کۆرس	به‌رتووبردنی ستراتیژی گه‌شتیاری – الإدارة الإستراتيجية السياحية Strategic Management in Tourism
2. ناوی مامۆستای به‌رپرس	د.هۆشمه‌ند رفیق ابراهیم
3. به‌ش / کۆلیژ	کارگێری ریکخواه گه‌شتیاریه‌کان / کارگێری و نابووری
4. په‌یوه‌ندی	نیمیل: hoshmand.ibrahim@su.edu.krd ژماره‌ی تله‌فۆن: 07504468829
5. یه‌که‌ی خویندن (به‌سه‌عات) نه‌هه‌فته‌یه‌ک	تیۆری: 3 پراکتیک: 0 روژی چوارشه‌مه‌مه : کاتژمێر (8:30-10:30) به‌یانی روژی پێنج شه‌مه‌مه: کاتژمێر (10:30-12:30) نیوه‌رۆ
6. ژماره‌ی کارکردن	(6) کاتژمێر له‌هه‌ر هه‌فته‌یه‌که‌دا
7. کۆدی کۆرس	AETO 2404
8. پرۆفایه‌نی مامۆستا	❖ پروانامه‌ی به‌کالۆریۆس سا‌ئ‌ی 2005. ❖ پروانامه‌ی ماسته‌ر له‌ سا‌ئ‌ی 2011. ❖ پروانامه‌ی دکتۆرا له‌ سا‌ئ‌ی 2022. بۆ زانیاری زیاتر ده‌توانن سه‌یری پرۆفایلی نه‌کادیمی زانکۆیی بکه‌ن که‌ نه‌م به‌سته‌ره‌ی خواره‌وه‌دا هاته‌وه‌: https://academics.su.edu.krd/hoshmand.ibrahim
9. وشه‌ سه‌ره‌کییه‌کان	به‌رتووبردن، به‌رتووبردنی ستراتیژی، پلانی ستراتیژی، چاودێری ستراتیژی، سه‌رکرده‌یه‌تی، بریاری ستراتیژی، بیرکردنه‌وه‌ی ستراتیژی، وریایی ستراتیژی، پێشه‌نگکاری، مۆدیلی ریکخواوی گه‌شتیاری، ژینگه‌ی رکا به‌ری، شیکردنه‌وه‌ی چواری SWOT.
10. ناوه‌رۆکی گشتی کۆرس:	ئه‌و کۆرسه‌ جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌رکه‌ سه‌ره‌کییه‌کانی به‌رتووبردنی دامه‌زراوه‌ گه‌شتیاریه‌کان ده‌کاته‌وه‌ که‌ چۆن ستراتیژیانه‌ دامه‌زراوه‌که‌ به‌رتووبردنه‌، هه‌روه‌ها تیشک ده‌خاته‌ له‌سه‌ر ئه‌م بابته‌ سه‌ره‌کییه‌یه‌ی خواره‌وه‌: 1. لیهاتوویی له‌ دارشتنی ستراتیژی گشتی بۆ دامه‌زراوه‌ و پرۆژه‌ هه‌مه‌جۆره‌کان. 2. کارامه‌یی له‌ دارشتنی فه‌لسه‌فه‌ی دامه‌زراوه‌که‌ وه‌ک: دید، ئه‌رک، ئامانجی دامه‌زراوه‌که‌. 3. کارامه‌یی له‌ جیه‌یه‌جیکردنی سه‌رکه‌وتووانه‌ی ستراتیژی.
11. ئامانجه‌کانی کۆرس:	ئامانجی ئه‌م کۆرسه‌ تیشک خسته‌سه‌ر چه‌مک و بنه‌ما گه‌شتیاریه‌کان و رایه‌له‌ سه‌ره‌کییه‌کانی بابته‌ی به‌رتووبردنی ستراتیژی له‌ بواری گه‌شتیاریدا که‌ له‌ چه‌ند خالیک کۆی ده‌که‌ینه‌وه‌: 1. ئاشناکردنی قوتابیان به‌ چه‌مکه‌ گرینگه‌کانی به‌رتووبردنی ستراتیژی و په‌یام و دیدی و ئه‌رکی دامه‌زراوه‌ گه‌شتیاریه‌کان. 2. شیکردنه‌وه‌ی نموونه‌کانی په‌یوه‌ست به‌ به‌رتووبردنی لایه‌نه‌ گرنگه‌کانی چالاکی به‌رتووبردنی ستراتیژی له‌ چوارچێوه‌ی گه‌شتیاری و میوانداریدا. 3. په‌ره‌پێدانی توانا‌کانی قوتابیان و تواناسازیکردن بۆ شیکردنه‌وه‌ی ره‌خنه‌گرانه‌ له‌ پرسه‌کانی به‌رتووبردنی ستراتیژی و پێشکه‌شکردنی نه‌نامه‌کانی ئه‌م شیکارییه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌رنجراکێش و زانیاری به‌خش.

۱۲. نەركەكانى قوتابى:

- ❖ قوتابى بەرپرسىيارە بەرامبەر بە ئامادەبوون لەوانەكاندا، چونكە ئامادەبوون نمرەى لەسەر دادەنریت.
- ❖ بېويستە قوتابى لە كاتى ديارىكراوى خۆى لە ھۆل ئامادەبیت.
- ❖ نابیت بۆ وەلامدانەوہى تەلەفون بچیتە دەرەوہ و كاتىكى زۆرى پېچىت، مەگەر بۆ حالەتى تايبەت نەبیت.
- ❖ تۆمارکردنى يان ياداشتکردنى تېبىنى و سەرنجەكان لە كاتى وانەكانى رۆژانەدا.
- ❖ بەرپرسىيارە لە ئامادەبوونى لە كاتى تاقىکردنەوہكان وەك:
 1. كە (2) تاقىکردنەوہى تيۆرى لەسەر كاغەز (1) نيوہى سمسەتەر و (1) كۆتايى سمسەتەر ئەنجام دەدرى.
 2. تاقىکردنەوہ لە ناکاوەكانى (كويز) ھەفتانە بە بى ئەوہى ئاگادار بكریتەوہ.
- ❖ بەرپرسىيارە لە:
 1. نوسىنى (راپۆرت).
 2. ئامادەکردنى سەمینار.
 3. دامەزراندنى پڕۆژە بە شىوہى گرۇپ.
- ❖ ئامادەکردنى (50) پەرسىيار لە نيو ئەو بابەتانەى دەخوينریت بۆ كۆتا مەھازەرەى سمسەتەرى دووہم.
- ❖ نابیت ئامپىرەكانى پەيوەندىکردن بەھىچ شىوہىك بەكاربھىنیت، دەبیت لەكاتى دەستپىکردنى وانە (بىدەنگى بكات يا بىكوژىنیتەوہ).
- ❖ وینەگرتنى فوتوى و فيديوئى لە ناو ھۆل لە كاتى وانە قەدەغەيە.
- ❖ ئەتەكىتى قسەکردن وەك كەسىكى ئەكادىمى لە مامەلەکردن لەگەل ھاوپۆلەكان و مامۆستاي بابەت بكات.

۱۳. رىگەى وانە ووتنەوہ:

- ❖ وانەكان بەشىوازى تيۆرى دەوتریتەوہ بە پشت بەستن بە بەكارھىنانى داتاشۇ و پاوەرپۆینت.
- ❖ تىشكخستنە سەر خالە گرنگەكان لەسەر تەختەى سپى (White Board).
- ❖ سەردانى زانستى بۆ دەزگا و دامەزراوہكانى كەرتى تايبەت- گشتى بە مەبەستى راھىنانى پراكتىكى.
- ❖ پىندانى پوختەى وانەكان بەشىوہى (پەرتووك) بە قوتابيان، يان بە شىوہى (Soft Copy) لە رىگەى پروفایلى مامۆستا يان گرۇپە فەرمىيەكانەوہ.

Academic Profile : <https://academics.su.edu.krd/hoshmand.ibrahim/teaching>

نەمرە	شیوەکانی هەلسەنگاندن
20	تاقیکردنەوهی نیوهی وەرژ Midterm Exam
5	تاقیکردنەوهی لە ناکاوا (کوین)
5	نامادەبوون لە هۆل
5	ئەرکی رۆژانە، چالاکی ناو بۆل
5	دامەزراندنی پرۆژە تاییبەت بە شیوەی گروپ
40	کۆی گشتی نەمری کۆششی سەستەر، ئەنجامەکە لە رێگەی پروفایلی مامۆستا لە وەستەرە وەرەگیردیتەوه: https://academics.su.edu.krd/hoshmand.ibrahim/student-evaluation
60	تاقیکردنەوهی کۆتایی سەستەر
100	کۆی گشتی نەمری هەلسەنگاندن

١٥. دەرئەنجامەکانی فێربوون:

- ❖ قوتابیان لە رووی تیورییەوه فێری بەرپۆهبردنی دامەزراوە گەشتیارییەکان دەبن کە چۆن لە روانگەیی ستراتیژییەوه پلانی هەمەجۆرهکانیان دابڕێژن.
- ❖ قوتابیان فێری هەلسەنگاندن و بەکارهێنانی رەخنەگرانی چەمک و ئامراز و تەکنیکەکانی بەرپۆهبردنی ستراتیژی پەرەسەندوو بۆ پیشەسازی گەشتیاری و میوانداری دەبن.
- ❖ قوتابیان زانیاری لەسەر هەلسەنگاندنی رەخنەگرانی بۆ پڕۆسەیی بەرپۆهبردنی ستراتیژی و پەيوەندی نێوان دەرستنی ستراتیژی، جێبەجێکردن و کۆنترۆڵکردن و چاودێری دەبن.
- ❖ خۆیندکاران زانیاری سەرەتایی وەرەگرن لەسەر ئەنجامدانی توێژینەوهو شیکردنەوهو لیکدانەوهی داتاکانی دامەزراوە گەشتیاری و میواندارییەکان دەبن.
- ❖ فێرخوازان فێری دۆزینەوهی رێگە چارهەیی گونجاو دەبن لە هەمبەر ئەو کێشەنەیی لە کاتی بەرپۆهبردنی دامەزراوە گەشتیارییەکان رووبەرۆوی دەبنەوه.
- ❖ قوتابیان فێری دانانی نەخشەرێگەیی ستراتیژی دیدو پەيامی و ئەرکەکانی دامەزراوە گەشتیارییەکاندا.

١٦. لیستی سەرچاوەکان:

١. پ.د.احلام ابراهیم ولی، پ.د.مههابات نوری عبدالله، پ.ی.م.هاژە خطاب محمد، کارگێری ستراتیژی، دەروازەیهکی گشتگیر، چاپخانەیی زانکۆی سەلاحەدین-هەولێر، هەولێر، ٢٠٢٠.
٢. أ.د.محمد المحمدي الماضي، إدارة الاستراتيجية، ط١٢، القاهرة، مصر، ٢٠١٧.
٣. احمد جلال جمال، مبادئ في الإدارة والإدارة الاستراتيجية، ط١، دار خالد اللحياني للنشر والتوزيع، عمان، الاردن، ٢٠١٦.
٤. أ.د.شوقي ناجي جواد، المرجع المتكامل في إدارة الاستراتيجية، دار الحامد للنشر، عمان، الاردن، ٢٠٠٩.
٥. أ.م.د.فضيلة سلمان داود، الإدارة الاستراتيجية، مفاهيم أساسية وممارسات تطبيقية، ط٢، دار السيسبان، بغداد، العراق، ٢٠١٩.

6. م.م. حيدر مجبل العبودي، التخطيط السياحي واثره في التنمية السياحية، بحث المنشور في المؤتمر العلمي السنوي السابع لكلية الشريعة الإسلامية.
7. ياسين مشته، مصطفى داسة، اسس ومقومات إعداد وتفعيل الاستراتيجية السياحية، مجلة العلوم القانونية والاجتماعية، المجلد (7) العدد (3)، جامعة زيان عاشور بالجلفة- الجزائر، 2022.
8. فضيلة سليمان داود وآخرون، التفكير الاستراتيجي التخطيط والسيناريو.
9. الخطة الاستراتيجية للسياحة في إقليم كردستان/ العراق، حكومة اقليم كردستان، وزارة البلديات والسياحة، الهيئة العامة للسياحة، 2023.
10. م.أحمد عثمان محمد، صناعة السياحة في العراق ودورها في تحقيق التنمية الشاملة، مجلة الدراسات المستدامة، المجلد (الثالث)، العدد (الثالث)، 2021.
11. د.يونس عواد، د. رعد الصرن، د.مجد صقور، الإدارة الاستراتيجية، منشورات جامعة دمض، كلية الاقتصاد، 2016.
12. هوشمند رفیق، ئابووری پرته قالی، چاپخانه تاران، 2021.
13. م.م. هوشمند رفیق ابراهیم، أ.د.أحلام إبراهيم ولي، دور الاقتصاد المعرفي في تحقيق النجاح الإستراتيجي، دراسة تحليلية لآراء رؤساء الأقسام في عينة من كليات جامعة صلاح الدين-أربيل، كوفاي زانكو بؤ زانسته مروفايه تيبه كان، زانكوی سه لاهه دين-هه وليتر، ژماره (4)، بهرگی (26)، 2022.

هموو ئهو سه چاوانه و سه چاره ی دیکهش به شئوه ی PDF له پرۆفایلی مامۆستا لهم به سته ره ی خواره وه هه به ده توانن سوودی لئوه به گرن:
Academic Profile: <https://academics.su.edu.krd/hoshmand.ibrahim/teaching>

<p>ناوی مامۆستای وانیهیژ</p>	<p>17. بابته كان</p>
<p>هوشمند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>ههفته ی یه کهم دهروازه یه ک بۆ تیگه یشتن له کارگێری و ستراتیژی</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چه مکی به ریوه بردن- کارگێری. ❖ چه مکی ستراتیژی. ❖ جۆره کانی ستراتیژی. ❖ بنه ماکانی ستراتیژی. ❖ ره هه نده کانی سه رکه وتنی ستراتیژی. ❖ قوتابخانه کانی بیرى ستراتیژی
<p>هوشمند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>ههفته ی دووه م بیرکردنه وه و وریایی ستراتیژی</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ بیرکردنه وه ی ستراتیژی ❖ قوناغه کانی بیرکردنه وه ی ستراتیژی. ❖ جیاوازی بیرکردنه وه ی ستراتیژی و بیرکردنه وه ی ئاسایی. ❖ گرینگی بیرکردنه وه ی ستراتیژی. ❖ تاییه تمه ندیه کانی بیرکردنه وه ی ستراتیژی. ❖ بیرکردنه وه ی ستراتیژی، پێشه نگاری (ریادة الاعمال)، وریایی ستراتیژی (اليقظة الاستراتيجية)، کیشه کانی سه ده ی 21. ❖ بریاری ستراتیژی. ❖ ره هه نده کانی بریاری ستراتیژی
<p>هوشمند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>ههفته ی سیه م</p>

	<p>به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چه مڪي به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي. ❖ پيشڪه ورتي چه مڪي به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي. ❖ به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي له نيوان و زانست و هونهدا. ❖ گرينيگي به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي. ❖ ٿامانجه کاني به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي
<p>هوشمه نند رفيق ابراهيم (3) کاتڙميٽر</p>	<p>ههفته ي چوارهم</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ ٽهرڪي به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي، ❖ رولي به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي ❖ ٿاسته کاني به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي. ❖ قوناغه کاني به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي. ❖ پيڪهاته کاني پرؤسه ي به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي. ❖ رهه ندهه کاني به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي.
<p>هوشمه نند رفيق ابراهيم (3) کاتڙميٽر</p>	<p>ههفته ي پينجهم پلاني ستراتيڙي گه شتياري</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چه مڪي پلان دانان. ❖ پلاني ستراتيڙي. ❖ گرينيگي پلاني ستراتيڙي گه شتياري. ❖ تاييه تمه ندييه کاني پلاني ستراتيڙي. ❖ جياوازييه کاني به ڀرڻو بهردني ستراتيڙي و پلاني ستراتيڙي ❖ ستراتيڙي گه شتياري له عيراق. ❖ پلاني ستراتيڙي گه شتياري هه ريمي كوردستان.
<p>هوشمه نند رفيق ابراهيم (3) کاتڙميٽر</p>	<p>ههفته ي شه شم</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ جورهه کاني پلاني ستراتيڙي. ❖ قوناغه کاني پلاني ستراتيڙي. ❖ تاييه تمه ندييه کاني پلاني گه شتياري سه ركه وتوو. ❖ گرينيگي پلاني گه شتياري له سهه رهه پيداني كه رتي گه شتياري دا.
<p>هوشمه نند رفيق ابراهيم (3) کاتڙميٽر</p>	<p>ههفته ي هه فتم سه ركه ردايه تي ستراتيڙي</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چه مڪي رابهه - سه ركه ده ❖ رهه گه زهه کاني سه ركه ردايه تي ❖ په يوه ندي نيوان سه ركه ردايه تي و به ڀرڻو بهردن ❖ بيردؤزييه کاني سه ركه ردايه تي ❖ جياوازي سه ركه ردايه تي و به ڀرڻو بهردن. ❖ شيوه و جورهه کاني سه ركه ردايه تي ❖ سه ركه ردايه تي کارگيري ❖ تاييه تمه ندييه سه ركه ردايه کاني سه ركه ده جياوازه کان.

<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى هەشتەم مۆدیلەکانى بەرپۆهبردنى ستراتىژى</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ مۆدىلى رىكخراوى گەشتىارى. ❖ مۆدىلى متمانه كوردنه سەر سەرچاوه كان.
<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى نۆیەم شیکردنەوهى ژینگەى دەرەكى و ناوهخۆیى</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ ژینگەى دەرەكى: 1. ژینگەى گشتى: 2. ژینگەى پيشه سازى. 3. ژینگەى رىكابه رى. ❖ ژینگەى ناوهخۆیى: 1. خالى به هيز . 2. خالى لاواز.
<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى دەیەم دیدى ستراتىژى و پهيامى رىكخراو</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چه مكى دیدى ستراتىژى. ❖ دارپشتنى دیدى ستراتىژى. ❖ تايبه تمه ندىيه كانى دیدى باش. ❖ سووده كانى دیدى باش. ❖ چه مكى پهيامى رىكخراو. ❖ پىكهاته كانى پهيامى رىكخراو. ❖ تايبه تمه ندىيه كانى پهيامى كاريگەر.
<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى یازدەیەم ئامانجى ستراتىژى</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چه مكى ئامانج. ❖ پۆلینکردنى ئامانجه كان. ❖ جۆراو جۆرى ئامانجه كان. ❖ دارپشتنى ئامانجه كان. ❖ ئامانجه ستراتىژىيه كان.
<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى دوازدهیەم هەلبژاردەى ستراتىژى</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ دەروازه كانى هەلبژاردەى ستراتىژى. ❖ قوناغه كانى پرۆسهى هەلبژاردەى ستراتىژى. ❖ هەلسەنگاندنى جیگره وهى ستراتىژى. ❖ پرۆگرامى كاريگەرى قازانج له ستراتىژى بازارپسازى.

<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى سێزدەیهەم ستراتیژی کارەکان</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چەمکی ستراتژی کارەکان. ❖ ستراتژی کارەکان وە ناسینەوێ رکا بەری ❖ ستراتژی کێپێکی. ❖ جۆرەکانی ستراتژی رکا بەری. ❖ ستراتژیەتی هاریکاری.
<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى چوار دەیهەم جێبەجێکردنی ستراتژی</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ مۆدیلهکانی جێبەجێکردنی ستراتژی. ❖ ئەرکە سەرەکییەکان بۆ جێبەجێکردنی ستراتژیەت. ❖ ئامرازەکانی جێبەجێکردنی ستراتژی.
<p>هۆشمەند رفیق ابراهیم (3) کاتژمیر</p>	<p>هەفتەى پاز دەیهەم چاودیری ستراتژی</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ چەمکی چاودیری ستراتژی. ❖ جۆرەکانی چاودیری ستراتژی. ❖ پێوانەکردنی جێبەجێکردن (الاء). ❖ پێوەرەکانی پێوانەکردنی جێبەجێکردنی ریکخراو. ❖ هەلسەنگاندنی جێبەجێکردنی ستراتژی. ❖ ووردبینی ستراتژی.
<p>١٨. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)</p>	
<p>لێرە مامۆستای وانەبێژ ناو نیشانی هەموو ئەو بابەتە پراکتیکانە دەنوسێت کە بەنیازە بپێتەوه لە تێرمەکە. هەر وەها کورتەیهک لە ئامانجی هەر یەک لە بابەتەکان و بەروار و کاتی وانەکە دەنوسێت.</p>	
<p>١٩. تاقیکردنەکان</p> <ol style="list-style-type: none"> ١. دارشتن: پێناسەى بەر یۆمەردنی ستراتژی بکە؟ رۆلى چیه؟ ٢. راست و چەوت: لەم جۆرە تاقیکردنەوێه رستەیهکی کورت دەر بارەى بابەتیک دەستەبەر دەکرت و پاشان قوتایى بە راست یان چەوت دادەنێت. نموونە دەبێت دەستەبەر بکرت. ٣. بزار دەى زۆر: لەم جۆرە تاقیکردنەوێه ژمارەیهک دەستەواژە دەستەبەر دەکرت لە ژیر رستەیهک و پاشان قوتایى دەستەواژەى راست هەلەبژیرت. نموونە دەبێت دەستەبەر بکرت. 	
<p>٢٠. تێبینی تر</p>	
<p>٢١. پێداچوونەوێه هاوێل</p> <p>ئەم کۆرسبووکە دەبێت لە لایەن هاوێلێکی ئەکادیمیەو سەیر بکرت و ناوەرۆکی بابەتەکانی کۆرسەکە پەسەند بکات و جەند ووشەیهک بنوسێت لەسەر شیاوێ ناوەرۆکی کۆرسەکە و واژووی لەسەر بکات.</p> <p>هاوێل ئەو کەسەیه کە زانیاری هەبێت لەسەر کۆرسەکە و دەبێت پلەى زانستی لە مامۆستا کەمتر نەبێت.</p>	